

Suvestinė redakcija nuo 2014-08-09 iki 2015-02-12

Isakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [61-2198](#), i. k. 101301MISAK00000358

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S DĖL APVALIOSIOS MEDIENOS KLASIFIKAVIMO IR ŽENKLINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2001 m. liepos 5 d. Nr. 358
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 1996, Nr. [110-2507](#); 1997, Nr. [96-2426](#); 1998, Nr. 56- 1542; 1999, Nr. 110-3203; 2000, Nr. 111-3566; 2001, Nr. 35-1161) 9 straipsniu,

1. T v i r t i n u Apvaliosios medienos klasifikavimo ir ženklavimo taisykles (pridedama).
2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiu žodžiu „miškai“.

L. E. APLINKOS MINISTRO PAREIGAS

HENRIKAS ŽUKAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2001 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. 358
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2014 m. liepos 30 d. įsakymo Nr. D1-625
redakcija)

APVALIOSIOS MEDIENOS KLASIFIKAVIMO IR ŽENKLINIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Apvaliosios medienos klasifikavimo ir ženklavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja pagrindinius apvaliosios medienos klasifikavimo pagal medžių rūšis, sortimentus (paskirtį), matmenis ir kokybę reikalavimus bei jos ženklavimo tvarką.

2. Taisyklės privalomos visiems valstybinių miškų valdytojams gaminant ar parduodant apvaliąją medieną. Kitiems apvaliosios medienos gamintojams rekomenduojama apvaliąją medieną klasifikuoti pagal šias Taisykles.

3. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **apvalioji mediena** – nukirstas ir nugenėtas medis be viršūnės, kuris gali būti skersai supjaustytas;

3.2. **brokuoti apvaliosios medienos gaminiai** – apvaliosios medienos gaminiai, kurie neatitinka šių gaminių standartų reikalavimų;

3.3. **fanerrąstis** – rąstas, skirtas drožtiniam ir lukštintam lukštui gaminti;

3.4. **ilgoji apvalioji mediena (ilguoliai)** – ilgesnė kaip 3 m apvalioji mediena;

3.5. **kartis** – iki 14 cm skersmens su žieve 1 m atstumu nuo storgalio ir ne mažiau kaip 3 cm skersmens be žievės plongalyje ilgosios apvaliosios medienos sortimentas;

3.6. **kietųjų lapuočių mediena** – ąžuolų, uosių, klevų, skroblų, guobinių ir kitų kietųjų lapuočių medžių mediena;

3.7. **malkos** – apvalieji ar skaldytieji sortimentai, skirti kurui;

3.8. **minkštųjų lapuočių mediena** – beržų, juodalksnių, drebulių, baltalksnių, liepų, tuopų, gluosnių, blindžių, ievų, lazdynų, šermukšnių, karklų ir kitų minkštųjų lapuočių medžių mediena;

3.9. **pabėgrąstis** – rąstas, skirtas pabėgiams ir geležinkelio pervažų medinėms konstrukcijoms gaminti;

3.10. **pjautinasis rąstas** – rąstas, skirtas pjautinei medienai gaminti;

3.11. **plokščių mediena** – apvalieji ir skaldytieji sortimentai, skirti plokštėms ar profiliniams gaminiams gaminti;

3.12. **plongalio skersmuo** – sortimento plonojo galo skersmuo;

3.13. **popierrąstis** – rąstas, skirtas plaušienai gaminti;

3.14. **rąstas** – sortimentas, pagamintas iš apvaliosios medienos skersinio pjaustymo būdu, paprastai ne trumpesnis kaip 2 m;

3.15. **sortimentas** – numatytos paskirties apvaliosios medienos gaminys;

3.16. **spygliuočių mediena** – pušų, eglė, maumedžių ir kitų spygliuočių medžių mediena;

3.17. **stiebas** – antžeminė medžio dalis be šakų;

3.18. **storgalio skersmuo** – sortimento storojo galo skersmuo;

3.19. **stulprąstis** – rąstas, skirtas ryšių ir elektros perdavimo linijū bei kitoms atramoms gaminti;

3.20. **tarrąstis** – rąstas, skirtas taros ruošiniams gaminti;

3.21. **trumpoji apvalioji mediena (trumpuoliai)** – ne ilgesnė kaip 3 m apvalioji mediena.

4. Kitos sąvokos, vartojamos Taisyklėse, suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Apvaliosios medienos bei nenukirto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. 631 „Dėl apvaliosios medienos bei nenukirto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Apvaliosios medienos bei nenukirto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklės), bei LST EN 844-1:1999, LST EN 844-5:1999, LST EN 844-8:1999, LST EN 844-12:2002 ir LST ISO 24294:2013 standartuose.

II SKYRIUS APVALIOSIOS MEDIENOS KLASIFIKAVIMAS

5. Apvalioji mediena klasifikuojama pagal medžių rūšis, paskirtį (sortimentus), matmenis ir kokybę.

6. Pagal medžių rūšis apvalioji mediena klasifikuojama priklausomai nuo to, iš kokių medžių rūšių ji pagaminta. Gali būti klasifikuojama ir pagal medžių rūšių grupes: spygliuočių, lapuočių, kietųjų lapuočių, minkštųjų lapuočių, alksnių (juodalksnių ir baltalksnių), guobinių (guobos, skirpsto, vinkšnos) mediena ir panašiai.

7. Klasifikuojant pagal medžių ir krūmų rūšis vartojamos tokios rūšių ar jų grupių pavadinimų santrumpos:

P – pušis	D – drebulė	G – guobiniai	Bl – blindė	Sp – spygliuočiai
E – eglė	J – juodalksnis	Sb – skroblas	Kr – karklas	Lp – lapuočiai
A ₁ – ažuolas	Bt – baltalksnis	Gl – gluosnis	Lz – lazdynas	Mn – minkštieji lapuočiai
U – uosis	M – maumedis	L – liepa	Iv – ieva	Kt – kietieji lapuočiai
B – beržas	K – klevas	T – tuopa	Šm – šermukšnis	

Jei medžių rūšies nėra sąrašė, jai atitinkamai naudojama spygliuočių, lapuočių, kietųjų arba minkštųjų lapuočių santrumpa.

8. Apvalioji mediena į sortimentus skirstoma pagal labiausiai tikėtiną jos panaudojimo paskirtį. Vartojamos tokios sortimentų pavadinimų santrumpos:

PJ – pjautinieji rąstai	KR – kartys
FN – fanerrąščiai	PM – plokščių mediena
PP – popierrąščiai	SB – stiebai be antžeminės kelmo dalies
TR – tarraščiai	KL – kietųjų lapuočių trumpuoliai
PB – pabėgrąščiai	ML – malkos
ST – stulprąščiai	

9. Malkos klasifikuojamos pagal medienos kaitrumą į tris kaitrumo grupes vartojant tokias kaitrumo grupių santrumpas:

ML I – pirmos kaitrumo grupės mediena (A₁, U, K, G, B, Sb, M, Kt)

ML II – antros kaitrumo grupės mediena (P, J, Bl, Lz, Šm)

ML III – trečios kaitrumo grupės mediena (E, D, Bt, Gl, L, T, Iv, Kr, Sp, Mn)

10. Ilgoji apvalioji mediena ir šių taisyklių 1 priede numatytais atvejais trumpoji mediena pagal sortimento plongalio skersmenį, kuris matuojamas vadovaujantis Apvaliosios medienos bei nenukirto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklėmis, klasifikuojama į tokias pagrindines stambumo klases ir poklasius:

Stambumo klasė	Stambu mo klasės santrumpa	Plongalio skersmuo, <i>cm</i>	Klasės žymėjimas	Poklasio santrumpa	Plongalio skersmuo, <i>cm</i>	Poklasio žymėjimas
Stambioji mediena	St	≥ 32	St ≥ 32	St _{II}	≥ 50	St ≥ 50
				St _I	32 – 49	St 32 – 49

Vidutiniai mediena	Vd	20 – 31	Vd 20 – 31	Vd _{II}	25 – 31	Vd 25 – 31
				Vd _I	20 – 24	Vd 20 – 24
Smulkioji mediena	Sm	≤ 19	Sm ≤ 19	Sm _{III}	17 – 19	Sm 17 – 19
				Sm _{II}	14 – 16	Sm 14 – 16
				Sm _I	≤ 13	Sm ≤ 13

Medienos stambumo klasės gali būti skirstomos arba neskirstomos į poklasius

11. Pagal ilgį apvalioji mediena klasifikuojama taip:

Sortimento ilgis, <i>m</i>	Ilgio klasės santrumpa	Ilgio klasės žymėjimas
> 6	L3	L > 6
>3 ≤6	L2	>3 ≤6
≤ 3	L1	≤ 3

12. Šiose taisyklėse apvaliosios medienos klasifikavimas pagal kokybę vykdomas atsižvelgiant į standartų LST EN 1316 – 1:2013, LST EN 1316 – 2:2013, LST 2002:2013, LST 1609:2001/1K:2007, LST 1778:2001, LST EN 1927 – 1:2008, LST EN 1927 – 2:2008, LST EN 1927 – 3:2008, LST 2006:2014 reikalavimus.

13. Pagal kokybę apvalioji mediena klasifikuojama atsižvelgiant į jos ydas, defektus, ypatumus ir reikalavimus, nurodytus nustatyta tvarka taikomuose standartuose.

14. Kiti reikalavimai rąstų kokybei:

14.1. visų medžių rūšių, išskyrus ažuolo, A, B ir C kokybės klasės rąstai gaminami tik iš žalių medžių stiebų, o D klasės – ir iš žalių, ir iš sausų medžių stiebų. Ažuolo A ir B kokybės klasės rąstai gaminami tik iš žalių medžių stiebų, o C ir D klasės – ir iš žalių, ir iš sausų medžių stiebų;

14.2. rąstai turi būti nugėti nukertant arba nupjaunant šakas su sortimento žievės paviršiumi;

14.3. sortimentų galų barzdos, priešakniniai sustorėjimai ir gumbai turi būti nupjauti;

14.4. gaminant sortimentus turi būti taikomos tokios jų ilgio užlaidos, kokias apibrėžia jų gamybos ypatumus reglamentuojantis standartas ar kitas norminis teisės aktas. Jeigu šiuose dokumentuose nėra apibrėžtos jų ilgio užlaidos, sortimentai gaminami su 5-10 cm ilgio užlaida;

14.5. sveikosios šakos iki 1 cm skersmens ir apaugusios šakos, kai jas dengiančio gauburėlio aukštis iki 1 cm, neapskaitomos;

14.6. spinduliniai, žvaigždiniai, žiediniai ir džiūvimo plyšiai A ir B klasės rąstams užlaidos ribose, o C ir D klasės rąstams ilgyje, lygiame sortimento galo skersmeniui, leidžiami bet kokių matmenų;

14.7. sausašonis, atvirasis randas, mechaniniai sužalojimai bei pakirta C ir D klasės rąstams neapskaitomi, kai jie nesiekia menamo cilindro, kurio skersmuo lygus rąsto plongalio skersmeniui.

15. Specifiniai atskirų apvaliosios medienos sortimentų klasifikavimo ir matavimo reikalavimai bei kainų grupavimas pateikti šių taisyklių 1 ir 2 prieduose. Parduodant apvaliąją medieną kainos gali būti diferencijuojamos detaliau nei pateikta 2 priede.

16. Apskaitoje apvaliosios medienos klasifikavimo požymiai rašomi tokia eilės tvarka: sortimento pavadinimas, medžių rūšis, kokybės klasė, stambumo klasė arba skersmuo cm, ilgio klasė arba ilgis m. Santrumpos atskiriamos brūkšneliu. Atskiri klasifikavimo požymiai gali būti nenurodomi 1 priede numatytais atvejais.

17. Brokuoti apvaliosios medienos gaminiai gali būti perklasifikuojami Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

III SKYRIUS APVALIOSIOS MEDIENOS ŽENKLINIMAS

18. Apvalioji mediena, kuri klasifikuojama kokybės klasėmis ir jos tūriui nustatyti taikomas vienetinis matavimo metodas, turi būti ženklinama.

19. Apvalioji mediena ženklinama nurodant kokybės klasę ir rąsto skersmenį. Minimalus skaitmenų ir raidžių aukštis – 30 mm.

Rąstai ženklinami plongalyje nurodant kokybės klasės raidę ir rąstų plongalio skersmens be žievės paskutinį matmens skaitmenį.

Stiebai ženklinami storgalyje nurodant skersmens su žieve, išmatuoto 1,2 m atstumu nuo storgalio, paskutinį matmens skaitmenį. Naudojami ženklai turi būti gerai matomi ir išlikti iki mediena bus perduota pirkėjui.

20. Apvalioji mediena gali būti ženklinama numeriais arba identifikavimo kodais. Ženklinant apvaliąją medieną numeriais ar kodais (užrašant, įmušant, plastikinėmis plokštelėmis, spaudais) turi būti pildomas popierinis arba skaitmeninis žiniaraštis, kur nurodoma kiekvieno atskiru numeriu ar kodu paženklinto sortimento pavadinimas, medžio rūšis, kokybės klasė, skersmuo, ilgis, tūris, standarto žymuo.

Priedo pakeitimai:

Nr. [DI-625](#), 2014-07-30, paskelbta TAR 2014-08-08, i. k. 2014-10952

**APVALIOSIOS MEDIENOS SORTIMENTŲ KLASIFIKAVIMO DETALUMAS IR
MATAVIMO BŪDAI**

Sortimentas		Klasė		Matavimo metodas	
pavadinimas	santrumpa	kokybės	stambumo*		
Pjautinieji rąstai	PJ	A, B, C, D (Sm stambumo klasės sortimentai kokybės klasėmis neskirstomi)	St, Vd, Sm	Vd ir St – vienetinis Sm – vienetinis arba grupinis Kai rietuvėje sukrauti skirtingo stambumo klasių rąstai – grupinis arba vienetinis**	
Tarrąščiai	TR	C, D <i>arba</i> neskirstomi	Neskirstomi	Vienetinis arba grupinis**	
Fanerrąščiai	FN	A, B, C (Sm stambumo klasės sortimentai kokybės klasėmis neskirstomi)	St, Vd, Sm	Vienetinis	
Stulprąščiai	ST	Neskirstoma	Neskirstoma	Grupinis	
Pabėgrąščiai	PB				
Popierrąščiai	PP				
Plokščių mediena	PM			Vienetinis <i>arba</i> grupinis	
Kartys	KR				
Stiebai	SB			Vienetinis	
Kietųjų lapuočių trumpuoliai	KL			Neskirstomi <i>arba</i> Sm, Vd, St	Vienetinis <i>arba</i> grupinis
Malkos***	ML			Neskirstomos	Grupinis

* smulkioji, vidutinioji ir stambioji mediena gamintojo sprendimu gali būti skirstoma į poklasius nurodant sortimento plongalio skersmenį;

** grupinis matavimo metodas taikomas, kai rietuvėje nėra stambių rąstų, o vidutinio stambumo yra ne daugiau kaip 50 % rietuvės tūrio; kitais atvejais naudojamas vienetinis matavimo metodas;

*** malkos skirstomos kaitrumo grupėmis ir papildomai gali būti klasifikuojamos pagal medžių rūšis.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-601](#), 2004-11-22, *Žin.*, 2004, Nr. 174-6454 (2004-12-04), i. k. 104301MISAK00D1-601

Nr. [D1-625](#), 2014-07-30, paskelbta TAR 2014-08-08, i. k. 2014-10952

APVALIOSIOS MEDIENOS SORTIMENTŲ KAINŲ GRUPAVIMAS

Pjautinieji rąstai

Medžio rūšis	Medienos gaminių kaina, Lt/m^3								
	pagal medienos kokybės klases								
	A		B		C		D		-
	pagal medienos stambumo klases*								
	St	Vd	St	Vd	St	Vd	St	Vd	Sm
<i>pagal 7 punkte naudojamas santrumpas</i>									

Tarrąščiai

Medžio rūšis	Medienos gaminių kaina pagal kokybės klases Lt/m^3	
	C	D
<i>pagal 7 punkte naudojamas santrumpas</i>		

Fanerrąščiai

Medžio rūšis	Medienos gaminių kaina, Lt/m^3						
	pagal medienos kokybės klases						
	A		B		C		-
	pagal medienos stambumo klases*						
	St	Vd	St	Vd	St	Vd	Sm _{III}
<i>pagal 7 punkte naudojamas santrumpas</i>							

Kiti sortimentai

Sortimento pavadinimas	Medžių rūšis (grupė)	Medienos gaminių kaina Lt/m^3
Popierrąščiai	P (arba kita iš šių: E, U, B, D, J, Bt, Sp, Kt, Mn)	
Kietųjų lapuočių trumpuoliai**	A (arba kita iš šių: U, K, Kt)	
Stulprąščiai	Sp	
Pabėgrąščiai	Sp	
Kartys	Sp	
Stiebai	Sp (arba Lp)	
Plokščių mediena	Sp (arba Lp)	
Malkos***	MLI (arba MLII, MLIII)	

* gamintojo sprendimu stambiosios ir vidutiniosios medienos kaina gali būti diferencijuojama pagal nustatytus stambumo poklasius.

** gamintojo sprendimu kaina gali būti diferencijuojama pagal nustatytus stambumo poklasius;

*** gamintojo sprendimu malkos gali būti papildomai klasifikuojamos pagal medžių rūšis.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-601](#), 2004-11-22, Žin., 2004, Nr. 174-6454 (2004-12-04), i. k. 104301MISAK00D1-601
Nr. [D1-625](#), 2014-07-30, paskelbta TAR 2014-08-08, i. k. 2014-10952

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-601](#), 2004-11-22, Žin., 2004, Nr. 174-6454 (2004-12-04), i. k. 104301MISAK00D1-601

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. liepos 5 d. įsakymo Nr. 358 "Dėl Apvaliosios medienos klasifikavimo ir ženklavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-410](#), 2007-07-13, Žin., 2007, Nr. 81-3335 (2007-07-21), i. k. 107301MISAK00D1-410

Dėl aplinkos ministro 2001 m. liepos 5 d. įsakymo Nr. 358 "Dėl Apvaliosios medienos klasifikavimo ir ženklavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-625](#), 2014-07-30, paskelbta TAR 2014-08-08, i. k. 2014-10952

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. liepos 5 d. įsakymo Nr. 358 „Dėl Apvaliosios medienos klasifikavimo ir ženklavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo